

OLGU SUNUMU / CASE REPORT

YANN QUEFFELEC'İN "BARBAR DÜĞÜNLER" ROMANINDAKİ BABA KAVRAMININ PSİKANALİTİK AÇIDAN İNCELENMESİ

Niyazi İLİK(*)

Lefke Avrupa Üniversitesi
ORCID:0000-0001-6223-8573

ÖZ

Türk Medeni Kanunu'na göre; baba kelimesinin biyolojik olarak taşıdığı anlam, bir erkeğin bir kadına sperm vererek bir çocuğun dünyaya gelmesinde rol almasıdır. Babalık rolü bebeğin doğumuyla birlikte aktif olarak başlar. Her iki cinsiyete sahip olan bebekte de, yaşamının daha ilk yıllarından itibaren anne-babalarından cinsiyetine uygun tutum, ilgi ve davranışları öğrenmeye başlarlar. İlk etapta cinsiyetine uyumlu oyuncak ve kıyafetlerle başlayan bu maraton daha sonra aynı cinsiyetteki ebeveynin model olarak benimsenmesiyle devam etmektedir. Etraftakilerin yönlendirmesine belirli bir zaman sonra karşılık vermeye başlayan bebek, hem cins modellerini taklit etmeye, cinsiyetine uygun aktiviteleri benimsemeye başlar. Bu süreç başladığında bebeğin varoluşundan getirdiği genetik farklılıkların üzerine sosyalleşme aşamasının farkları da eklenerek kadın ve erkek cinsiyet rolleri belirginleşmeye başlar. Bu dönemde bebeğin rol alabileceği bir babanın var olması bebeğin gelişim sürecinin sağlıklı ve hızlı ilerleyişine olumlu katkılarda bulunmaktadır (Kuzucu,2011). Yann Queffelec'in "Barbar Düğünler" romanında sevdiği adam tarafından tecavüz uğrayan Nicole ve tecavüz sonucunda dünyaya gözünün açtığı andan itibaren anne nefretiyle karşılaşan Ludovic adında bir erkek çocuğun hikâyesine değinilmektedir. Çok korktuğu annesinden bir an olsun vazgeçmeyip annesine kavuşabilmek için her yolu deneyen erkek çocuğun hayatı eserde yansıtılmaktadır. Tecavüz, toplumda sık görülmekle birlikte kadının erkek tarafından cinsel ve fiziksel şiddete maruz bırakılmasıyla açıklanmaktadır. Bu araştırmada istenmeyen bir bebek olarak dünyaya gelen Ludovic'in hiç var olmayan baba ile özdeşleşme çabası psikanalitik olarak değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler

Kayıp Baba, Babasızlık, Tecavüz, Babanın Yok Olması, Babasız Doğum

PSYCHOANALYTIC ANALYSIS OF THE FATHER IN THE NOVEL OF THE "BARBARIAN WEDDINGS" BY YANN QUEFFELEC

ABSTRACT

According to the Turkish Civil Code; the biological meaning of the father's word is that a man takes a child's role in the world by giving sperm to a woman. The role of fatherhood starts actively with the birth of the baby. Beginning from the first years of life, both babies with both sexes start to learn attitudes, interests and behaviors that are appropriate for their parents. This marathon, which started with toys and clothes compatible with the sex in the first place, continues with the adoption of the same sex parent as a model. The baby, beginning to respond after a certain period of time, begins to imitate both gender models and embraces gender-appropriate activities. At the beginning of the process, the gender roles of women and men begin to become evident by adding to the differences in socialization over the genetic differences brought about by the baby's existence. The existence of a father in which the baby can take part in this period has positive contributions to the healthy progress of the baby's growth process (Kuzucu, 2011). The story of Yann Queffelec's Nicole, who was raped by the man she loves in the novel "Barbarian Weddings", and the story of a boy named Ludovic, who has been faced with mother hatred from the moment he opened his eyes to the world as a result of rape. It is reflected in the life of a male child who has tried everything in order to get back to his mother without giving up for a moment. Rape is common in the society and is explained by the sexual and physical abuse of women by men. The struggle to identify Ludovic with the father who has never existed as an unwanted baby will be considered psychoanalytic.

Key Words

Lost Father, Fatherlessness, Rape, The Destruction of Father, Fatherless Existence

*Araştırma Görevlisi, Lefke Avrupa Üniversitesi Psikoloji Bölümü, E-Mail: niyazi1993@gmail.com

Alıntı: İlik, N. (2018). Yann Queffelec'in "Barbar Düğünler" romanındaki baba kavramının psikanalitik açıdan incelenmesi. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 2(4), 259-270.

Giriş

Yann Queffelec'in "Barbar Düğünler" adlı romanının ana temalarında, "kayıp baba", "babasızlık", "babanın yok olması" ve "babasız doğum" gibi kavramlar ön plana çıkmaktadır. Bu çalışmada, bu kavramlar Freud'un psikanalitik bakış açısı kapsamında incelenerek değerlendirilecektir. Bir başka deyişle, bu kavramların psikanalitik bakış açısına göre ana karakter Ludovic analiz edildiğinde taşıdığı anlamlar ele alınacaktır. İstenmeyen bebek olarak dünyaya gelen Ludovic'in hiç var olmayan baba ile özdeşleşme çabası psikanalitik olarak değerlendirilecektir.

Babalık Kavramı

Türk Dil Kurumu'nun tanımına göre, bir çocuğun dünyaya gelmesinde etken olan erkek cinsiyetindeki şahsa "baba" denir. Baba kelimesinin biyolojik olarak taşıdığı anlam, bir erkeğin bir kadınla cinsel birleşme esnasında sperm vererek yumurtayı döllemesi sonucu oluşan fetüsün dünyaya gelmesinde rol alması olarak bilinir. Türk Medeni Kanunu'nda ise yasal anlamda baba tanımı, "Çocuk ile baba arasında soybağı, ana ile evlilik, tanıma veya hâkim hükmüyle kurulur" şeklinde tanımlanmıştır (2001: madde 282). Fakat aynı zamanda kanundaki madde, baba ile çocuğu arasında soybağı olması için biyolojik bir kan bağı olmasını zorunlu tutmamakta, evlatlık edinme gibi durumlarda da yasal olarak baba ve çocuk soybağı kurulabildiğini belirtmektedir. Bu bağlamda, biyolojik bir bağ olmasa dahi çocuğun, kendisini yetiştiren ve bakımına yardımcı olan kişiyi kendi görüşleri yönünde baba olarak kabul etmesi olağandır.

Çekirdek aile olarak tanımlanan anne-baba-çocuk şeklindeki yapı içerisinde var olan ve her iki cinsiyeti de gözlemleyebilen bebekler, yaşamın daha ilk yıllarından itibaren anne babalarından cinsiyetine uygun tutum, ilgi ve davranışları öğrenmeye başlarlar. Önceleri cinsiyet ile uyumlu oyuncak ve kıyafetlerle başlayan bu süreç, daha sonra aynı cinsiyetteki ebeveynin model olarak benimsenmesiyle devam etmektedir (Kuzucu, 2011). Çocuk, ilk çevresini oluşturan ebeveynlerini gözlemleyerek bir süre sonra kendi cinsiyetine uygun modeli taklit etmeye ve cinsiyeti ile uyumlu etkinlikleri benimsemeye başlar. Bu süreç başladığında, bebeğin varoluşundan getirdiği genetik farklılıkların üzerine sosyalleşme aşamasında edindiği farklılıklar da eklenerek kadın ve erkek cinsiyet rolleri belirginleşmeye başlar. Yani bebeklik döneminde kız ve erkek çocuklar benzer özellikler gösterirken, uygun modeller ile olan etkileşimleri sonucu ergenlik döneminde iki cinsiyet de farklı özellikler ve yetenekler gösterirler.

Babalık rolü, bebeğin doğumuyla veya evlat edinilmesini takiben aktif olarak başlar. Özellikle erkek çocuklar için cinsiyet rol gelişimi sürecinde, babanın çocuğuna nasıl ve ne denli etkili model olduğu çocuğun cinsiyet rolünü sağlıklı bir şekilde geliştirmesinde çok önemlidir. Aile içerisinde erkek bebeğin rol alabileceği bir babanın var olması, bebeğin gelişim sürecinin sağlıklı ve hızlı ilerleyişine olumlu katkılarda bulunmaktadır (Kuzucu, 2011). Farklı kuramlarla açıklanan babalık kavramının, çocuğun gelişimi üzerindeki etkisini en çok vurgulayan kuram şüphesiz ki Psikanalitik yaklaşımdır.

Baba kelimesinin psikanaliz'de taşıdığı anlamı inceleyecek olursak bizi yönlendirdiği nokta ödip karmaşası oluyor. Ödip karmaşası, çocuğun anne ve babasına karşı hissettiği düşmanca ve sevgi dolu duygular olarak tanımlanmaktadır (Okroy, 2015). Freud (2001), erken dönemde bebeğin anneye yönelik bir nesne yatırımı geliştirdiğini ve babasıyla da hesaplaşmak için onunla özdeşim kurduğunu söyler. Freud, çocuğun bu duyguları, 3-5 yaşları arasındaki fallik dönem içerisinde en yoğun şekilde yaşadığını belirtiyor (Freud, 2016). Sonraları çocuğun gizil (latent) dönemine girdiğini söyleyen Freud (2001), bunun kanıtının da daha önceden var olan şiddetin azalması

olarak tanımlıyor. Gizil dönemde belirgin olmayan bu karmaşa, puberte dönemi ile tekrar ortaya çıkıyor ve yeniden gözden geçirilerek obje seçimleri yapılıyor.

Psikanalitik görüş, psikopatolojinin temel eksenine ödip karmaşasını oturtmaktadır. Yani ödip karmaşasının görünümleri ve çözümleri, her psikopatoloji türünü açıklamaya rehberlik etmektedir (Okray, 2015). Babayı ortadan kaldırıp anneyi ele geçirme düşüncesinden vazgeçmek zorunda kalan çocuk, babasına yönelik kin ve nefret duyguları yaşar ve baba sevgisini bilinçdışına iter. Fakat böylece suçluluk duygusunu yaşamaya başlar ve bu da ödip karmaşasını besleyen bir sonuçtur (Uğurlu, 2007). Örneğin Bion'a göre ödip karmaşası, çocuğun anne ve babası arasındaki ilişkiyi anlaması ve gerçeklikle uyum sağlamasına yardımcı olur (akt. Okray, 2015). Fakat çocuğun bu gerçekle baş edemediği durumlarda, hasetlik, açgözlülük ve sadizm gibi ebeveynlerine yönelik yıkıcı duygular ortaya çıkar. Bion, içsel bir oedipal çiftin olmamasının, deneyimleyerek öğrenme ve düşünme kapasitesini bozduğuna ve buna bağlı olarak psikotik ve ciddi sınırdaki patolojik sorunlara yol açtığını bulmuştur (akt. Okray, 2015).

Baba kavramının çocuğun gelişimi üzerindeki önemini vurguladığı psikanalitik görüşte, Freud, babanın aile içerisinde olması veya olmaması durumunun, çocuğun dürtülerini düzenlemesindeki rolünün ne denli önemli olduğunu vurgulamıştır. Son dönemlerde yapılan çalışmalar, çocuğun ruhsal gelişimi üzerinde anne sevgisi kadar, baba sevgisinin ve yakınlık derecesinin de önem teşkil ettiğini vurgulamaktadır (Uğurlu, 2007). Fakat çeşitli sebeplerden ötürü babalar aile içerisinde ve çocukların yanında olmayabilir. Erken çocukluk döneminde bebeğin zihninde ebeveynlerden birisinin var olmadığı durumlarda, patolojik sorunların gelişebileceğine dair kanıtlar sunan çalışmalar bulunmaktadır.

Limentani (1989)'nin vajina adam olarak adlandırdığı fenomeni ise, pre-ödipal babanın bulunmamasından dolayı hiçbir zaman kastrasyon karmaşası yaşamamış erkekleri konu almaktadır. Bir engel teşkil eden babanın bulunmaması, nesne seçimine bağlı bir ilişki olarak değil de, bebeğin yaşadığı ilkel kaygıyla baş etmesi için anne ile özdeşim kurmasına sebep olur. Mitchell (1998) ise vagina adam fenomenine değinerek; anne ile kurulan bu tarz bir özdeşimin, sınırların olmamasının, ilkel bir öfke ile ilintili zayıf benlik imgelerine sahip olmanın ve kıskançlık duygularının, çocuk istismarcısı prototipine uygun olduğunu öne sürmektedir.

Öte yandan psikanalitik görüşe göre, babanın var olmadığı durumlarda dahi çocuk için baba her zaman içsel bir resim veya tasarım olarak var olmaya devam eder. Bir başka deyişle, baba bir obje olarak içsel dünyada varlığını sürdürür (Okray, 2015). İkinci Dünya Savaşı döneminde Hampstead Çocuk Bakımevi'nde yapılan gözlemsel çalışmalar göstermiştir ki, gerçek babanın var olmadığı çocuklar, içselleştirilmiş bir baba figürü geliştirmektedir (Freud & Burlingham, 1944). Babalarını hiç görmemiş bu çocukların, bakımevinde kalan ve babasını görmüş olan diğer çocuklar tarafından paylaşılan deneyimlere dayanarak bir baba imgesi düşlemedikleri ve içselleştirdikleri belirtilmiştir (Freud & Burlingham, 1944). Gerçek bir anne-baba figürü temsil etmeyen durumlarda bile içselleştirilmiş bir anne-baba imgesinin mümkün olduğunu gösteren bir başka çalışmada ise, lezbiyen çiftlerin çocukları gözlemlenmiştir (Abelin, 1975).

Annesinin hiçbir erkekle romantik bir ilişkisinin bulunmamasına rağmen, sadece üç yaşındayken büyükbabası ile kısa bir görüşme yaşamış olan ve çalışma esnasında beş yaşında olan bir çocuk incelendiğinde; çocuğun zihninde bir baba konsepti olduğu bulunmuştur. Bu durum, annesinin zihninde bir baba konseptinin var olmasından

kaynaklı, çocuğun da baba imgesini kendi içinde içselleştirebileceğini açıklamaktadır (Abelin, 1975). Davids (2002) ise, çocuğun, içselleştirilmiş bir babanın olmadığı erken çocukluk dönemi geçirmesinin mümkün olmadığını vurgulamaktadır.

Tecavüz Kavramı

Dünya üzerinde yaygın olarak, geleneksel hukuki tanım itibarıyla tecavüz suçu, "Kadının rızası dışında ve zorla yaşadığı cinsel deneyim" olarak kabul görmektedir (Erler, 2008, s.5). Bu tanım genel anlamda sadece kadına yönelik ve cinsel penetrasyonu içeren cinsel deneyimi tanımladığı için, son yıllarda tecavüz tanımı birçok ülkede ilgili kanunlarca yenileştirilmiş ve genişletilmiştir. Fakat yapılan tanımlar toplum ve kültür farklılıklarına göre değişkenlik göstermesine rağmen, dünya çapında görülen ortak özelliği ise kişinin temel hak ve özgürlüklerine, bireysel özgürlüklerine ve bütünlüğüne yönelmiş en ağır fiziksel saldırı niteliği şeklinde evrensel bir sorun olmasıdır (Salman, 2009). Türk Ceza Kanunu'nda (2004: madde 102) ise "Cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesi" şeklinde tanımlanmıştır ve mağdurun şikâyeti durumunda iki yıl ila yedi yıla kadar hapis cezası şeklinde cezalandırma yöntemi belirlenmiştir.

Tecavüzün günümüzde geniş kapsamlı düzeltmeler içeren yasal tanımlarda yer alan ortak genel özellikleri, "fiziksel zorlama, vücuda zarar verme ya da kurbanın ruhsal hastalık, zihinsel gerilik ve ilaç etkisi nedeniyle rıza gösterme yetisinin olmadığı durumlarda bir ergene ya da yetişkine cinsel girişim" şeklinde tanımlanmaktadır (Atman, 2003, s.334). Çoğunluğu kayda geçmese de, tecavüz aslında sık rastlanılan bir olgudur. Tecavüze uğrayan kişilerin büyük bir çoğunluğu 15 yaş ve daha küçük genç kızlardan oluşmaktadır (Atman, 2003). Fakat artık daha sıklıkla gündeme gelmeye başlayan erkek çocuğa karşı tecavüz vakalarının sayısı da gitgide artmaktadır (Erler, 2008).

Tecavüzün maruz kalan mağdur üzerindeki sonuçları, ölümcül olmayan, psikolojik ve ölümcül sonuçlar olarak üçe ayrılmaktadır (Atman, 2003). Ölümcül olmayan sonuçlar yara-bere, istenmeyen gebelikler, cinsel yolla bulaşan hastalıklar gibi ciddi sorunları kapsarken; ölümcül sonuçlar ise kişinin intihar etmesi, homisid, HIV/AIDS ve anne ölümleri şeklinde görülmektedir. Psikolojik sonuçlar ise sıklıkla, travma sonrası stres sendromu, depresyon, anksiyete, cinsel sorunlar, yeme sorunları şeklinde görülmektedir (Atman, 2003).

Yapılan çalışmalar, cinsel saldırının nedenleri arasında sosyo-kültürel etkenler, kişiler arası ilişkiler, psikolojik etkiler, alkol ve madde kullanımı, cinsel deneyimler, çocukluk dönemi ve anne-baba ilişkilerini işaret etmektedir. Özellikle erken çocukluk dönemi deneyimlerinin ve anne-baba ile ilişkilerin, gelecekteki cinsel saldırı potansiyeli üzerinde önemli birer unsur olduğu belirtilmektedir (Erler, 2008).

Yöntem

Araştırmada, Yann Queffelec'in "Barbar Düğünler" adlı romanındaki baba kavramı psikanalitik açıdan incelenmiştir. Yöntem olarak, nitel araştırma metodlarından doküman incelemesi yöntemi ve söylem analizi yöntemi kullanılmıştır.

Foucaultçu Söylem Analizi

Söylem, ideoloji, güç ve bilgi gibi kavramların dil pratiklerinde eyleme dönüşmüş halidir (Çelik & Ekşi, 2008). Söylem, sosyal hayat içerisinde sosyal, ekonomi, siyaset, kültürel gibi her türlü alanla ilgili açıklamayı barındırmaktadır (Sözen, 1999). Aynı zamanda, söylem sayesinde farklı yaklaşımlara farklı açıklamalar getirilebilmektedir.

Araştırmacıların bir kısmı söylemi konuşma ve yazma eylemlerinin tümü olarak kabul ederken, bir kısım ise sadece konuşma ağı türevlerinden oluştuğunu savunmaktadır. Foucault, söylem kavramının daha genel olduğunu ve dil ve tarih uygulamalarını kapsadığını savunmaktadır. Farklı söylemlerin, bireysel farklılıklardan kaynaklanabileceğini belirtmektedir (Foucault, 1969). Foucault, tarihte geriye bakıldığında bireylerin içinde buldukları dönem ve tarihsel açı itibarıyla farklı söylemlerde bulunduğunu dile getirmiş ve bunun nedenini insanlığın farklı tarihsel dönemlerde, farklı kendilik maskeleri kullanmış olması şeklinde betimlemiştir (Parker, 2002).

Söylem analizi, metin ve konuşma şeklinde oluşan söylemler üzerine düşünme ve onları data haline getirme şeklinde tanımlanmaktadır (Çelik & Ekşi, 2008). Aslında en basit tanımı ile söylem analizi dili incelemektedir. Fakat bu inceleme, ifadelerin dilsel öğelerini incelemenin ötesinde, altında yatan anlam ve içeriğin de derinlemesine incelenmesini kapsamaktadır (Çelik & Ekşi, 2008).

Foucault'a (1972) göre söylem analizi, eleştiri merkezli bir süreçtir. Genellikle bu eleştiriler, sosyal grup veya bireylerin güç ve ideoloji odaklı görüşlerini yaymak için kullanılan dilin kullanım şekli ve sürecini anlamak üzerine odaklanmaktadır. Eleştirel söylem analizi, güç, sınıf farkı, ırk, cinsiyet, ideoloji, çıkar, gelenek, sosyal yapı gibi temalar üzerinde yapılan araştırmalara yöneliktir (Çelik & Ekşi, 2008). Bir başka deyişle, ideoloji, kimlik ve güç gibi olguların dil aracılığı ile toplumsal düzende nasıl bir yansıma yarattığını incelemektedir (Van Dijk, 2003).

Foucaultçu söylem analizinin yoğunlaştığı kavramlar genellikle dil ve güç arasındaki ilişkidir. Bir başka deyişle, analiz yapılan söylemin dayandığı ideolojiyi incelemektedir (Arkonaç, 2014). Bu analiz şeklinin temel amacı, yaşam içerisinde ortaya çıkan söylemlerin, kişinin öznelliğine ve güç ilişkilerine yönelik olası çıkarımları tanımlayabilmektir (Arkonaç, 2014). Aynı zamanda Foucault, iktidarın bireylere bir söylem olarak geldiğini ve bilginin üretimi ile yaratıldığını söyler (Karaduman, 2017). Söylemin anlaşılabilirliği, söylemin üretimini, çeşitliliğini ve sürekliliğini oluşturan iktidar ve kurumların aracılığı ile mümkündür (Demir Güneş, 2013).

Barbar Düğünler Romanının Özeti

Roman, henüz 13 yaşında olan Nicole'ün ailesinden habersiz, sevgilisi ile buluşmak için hazırlanırken yaşadığı heyecanlı telaşının anlatılmasıyla başlamaktadır. Arzac kampında asker olan Amerikalı Will ile tanışan genç Nicole, ilk görüşte ona âşık olmuştur. Nicole'ün fırıncı babası, Mösyö Blanchard ve annesi, Madam Blanchard ile de tanışan Amerikalı, zaman içerisinde kendisini onlara da sevdirmiş ve kızlarıyla görüşmek için daha fazla fırsat yaratmıştır. Michigan'da bir tarım işletmesi sahibi olduğunu söyleyen ve askerliği artık bitmiş olduğu için ülkesine dönmesi ve çalışması gereken Will, Nicole'e ve ailesine, gelecek yıl onunla evlenmek istediğini belirtmiştir. Ailesinin de olumlu karşıladığı bu teklif karşısında Nicole, fazlasıyla heyecanlı ve istekli görünmektedir.

Will kaldırılan Amerikan üssünün veda gecesi adı altında, kampta bir şenlik düzenlendiğini ve Nicole'ü ailesinden habersiz oraya götürmek istediğini söyler. Tatlı telaş içerisinde bu davet için hazırlanan Nicole, ailesine kuzeni Nanette'de kalacağını söyler. Nanette'e de bir yaş günü partisine katılacağını söyleyen Nicole, gece sonunda geleceğini belirtir. Böylece sevgilisi ile buluşup, doğruca askeri kampa doğru giderler.

Bir şeylerin ters gittiğini, kampta herhangi bir şenlik olmadığını ve hatta herkesin gitmiş olduğunu görünce Nicole tedirginlik yaşar. Fakat sevgilisi çok sarhoştur ve

kendisine hiç de eskiden olduğu gibi aşkla yaklaşmamaktadır. Orada bulunmak istemediğini dile getirip gitmeye çalışınca, Will Nicole'e şiddet uygular ve tecavüz eder. İlk cinsel deneyimini böyle vahşi bir şekilde yaşayan Nicole, daha yaşadığı travmayı anlayamadan odaya Will'in daha önceden anlaştığı iki arkadaşı, Aldo ile Sam de girer. Saatlerce şiddete ve tecavüze maruz kalan Nicole, bir süre sonra karşı koyabilecek fiziksel gücü bile kendisinde bulamaz hale gelir. İlerleyen saatlerde, Sam'in yardım etmesi ile odadan çıkabilen genç kız zorlukla Nanette'in evine varır.

İkinci bölüm, bu tecavüz sonrasında dünyaya gelmiş ve bir tavan arasında yaşayan yedi yaşındaki Ludovic'in tasvir edilmesiyle başlar. Özellikle fiziksel olarak Will'e benzediği tahmin edilen Ludovic, Madam ve Mösyö Blanchard tarafından görmeye bile katlanamadıkları bir çocuktur. Nicole ise her gün tecavüze uğramasını ve sonucunda bir çocuğunun olmasını kesinlikle kabullenemeyen ve ona dünyayı dar eden ebeveynlerinden farksızdır. Ludovic'e karşı annelik görevini yerine getirmek istemediği çok belirgindir. Hiç konuşmadan, sadece öğünlerini getirip götürülen iki kadının işkencesine yıllardır maruz kalan Ludovic, sosyal açıdan gelişim gösterememiş bir çocuktur. Öyle ki iletişim kurmak konusunda sorunları olan, insanlara alışık olmayan, hatta kendi sesi kendisine ürkünç geldiği için fısıldayarak konuşan bir çocuğa dönüşmüştür. Geceleri uykusunda bağırarak, uyurgezerlik sorunu yaşayan, kafasının içinde başkalarının seslerini işiten ve telaşlanan bir çocuktur.

Çocuğunu bir hastalık yüzünden kaybetmiş olan kuzen Nanette aile içerisinde Ludovic'le ilgilenen ve ona bir şeyler öğretmeye çalışan tek akrabadır. Fakat Nanette'in bu girişimleri de Madam Blanchard ve Nicole tarafından sürekli olarak engellenmeye çalışılmaktadır. Sosyal ve fiziksel gelişimini tam anlamıyla ve sağlıklı şekilde tamamlayamayan Ludovic, annesi ve onun ailesi tarafından "kaçık, piç, çatlak, geri zekâlı" olarak tanımlanıyordu.

Tecavüz sonrasında hamile kalan Nicole, bebeği düşürmek için annesiyle birlikte aylarca hamilelik esnasında tehlikeli olacak hareketler yapmıştır. Fakat bebek düşmediği gibi, gayet de sağlıklı şekilde dünyaya gelince, ailesinin baskısına dayanamayan Nicole bir gece bebeği babasının ateşler içindeki fırınına atmaya kalkışmıştır. Her türlü hayata devam etmiş olan ve erken bebeklik dönemini hatırlamayan Ludovic, üç ve dört yaşlarında kuzen Nanette ile birlikte kalmıştır. Bir gece Nicole'ün bir yıl sonra yemeğe gelmesi ve o yokmuş gibi davranması üzerine, bu kadının dikkatini çekmeye çalışan Ludo, başarısız girişimin üzerine sinirlenmiş, evden kaçmış ve jandarma tarafından bulunup Blanchardların evine götürülmüştür. O gecedan itibaren tavan arasında yaşamaya mahkûm edilmiştir.

Bir sabah annesinin tavan arasına gelmesi ve ona gülümsemesiyle uyanan Ludovic, günün ilerleyen saatlerinde kasabanın zenginlerinden Mösyö Micho'nun Nicole ile evlenmek isteği üzerine, yemeğe davet edildiğini öğrenir. Eşini trajik bir kaza sonucu kaybeden tamirci Micho'nun on yaşlarında Tatav adında yaramaz bir oğlu vardı. Nicole'e göre yaşlı olan bu adam, tüm dedikodulara rağmen onunla evlenmeyi, Ludovic'i de oğlu olarak kabul etmeyi seçmiştir. Hızlıca yapılan bir nikâh sonrasında Ludovic ve Nicole, Buissonnets'e, yani Micho'nun evine taşınmışlardır. Micho, Ludo için bir oda ayırmış ve onu okula yazdırmıştı. Bu değişimler başta zor olsa da, zamanla yeni evine, ailesine ve okuluna alışmıştır. Nanette, hastalığı sebebiyle tedavi olmak için Paris'e gitmişti. Bu Ludo için çok bir ayrılıktı fakat Nanette'in döneceğine inanıyordu.

Nicole ise, aile baskısından bir kurtuluş olarak geldiği yeni evine ve ailesine alışmakta güçlük çekmekteydi. Micho ile aralarındaki yaş farkı, tecavüzle ilişkili olarak yaşadığı

cinsel isteksizlik, eşiyle ortak bir noktalarının olmaması depresif bir dönem geçirmesine sebep oluyordu. Özellikle Micho'nun, Ludovic'e iyi davranması ve onun bir hastalığı olmadığını, hepsi gibi normal bir birey olduğunu fakat ihmal edilmesi sebebiyle biraz farklı kaldığını düşünmesi, Nicole'ü sinirlendiriyordu. Ev işleriyle başta ilgili görünen Nicole, zamanla birçok işi Ludo'ya yaptırmaya başlamıştı. Bunlar Micho'nun hoşuna gitmediği için, Ludovic ile özel vakit geçirmeye ve onu istenilen işlerle meşgul etmeye çalışıyordu. Tatav ise Ludo ile hem bir yakınlık kurmuş hem de etrafında başka insanlar varken ona zorbalık eder durumdaydı. Ludovic ise Tatav ile iyi geçiniyordu, onun saçma da olsa kendince edindiği oyunlarına dâhil oluyordu. Nicole için evdeki en rahatsız edici durum Ludovic'in kendisiydi. Evliliğindeki mutsuzluğunu da bir şekilde Ludovic'e bağlıyor ve bir yolunu bulup ondan kurtulmak istiyordu.

Nicole'ün ısrarları üzerine, Micho ile birlikte Ludo'yu bir doktora götürdüler. Herhangi bir problemi olmadığını, bir psikiyatristi görmesi gerektiğini söylediklerinde, Nicole umutlanmıştı. Zamanla oğlu ile ilişkisini gitgide koparmaya ve onunla olan iletişimini iyice azaltmaya başladı. Micho ile anlaşmaya gitmeye ve onu bir akıl hastanesine yatırmasını istiyordu, böylece evlilikleri de daha iyiye gidecekti. Nicole'ün ısrarlarına dayanamayan Micho, dini sembollerin önde tutulduğu, ücretli bir yatılı merkez olan Saint-Paul'da çalışan kuzeni ile iletişime geçer. Bu dönemde hamile kaldığını söyleyen ve buna rağmen Ludovic ile karşılaşmamak için sürekli evden uzakta akşamlara kadar vakit geçiren Nicole, Ludo'nun gideceği tarihi iple çekmekteydi. Mart ayında, Ludovic'i Saint-Paul Merkezi'ne teslim eden Micho, çocuğu buraya terk etmiş olduğu için vicdanen hiç rahat değildi.

Merkezin yönetimini sağlayan Helene Rakoff, başlarda Ludovic'in merkeze uyum sağlaması ve toplumsal çevreye adapte olabilmesi için onunla özel olarak ilgilenmeye başlamıştı. Fakat kuralların çok katı olduğu, kadın-erkek ilişkilerini neredeyse yasaklı hale getirdikleri bu merkezde, Ludovic sosyalleşmemek ve uyum göstermemek konusunda inatçıydı. Sürekli olarak oraya ait olmadığını, ailesinin gelip yakın zamanda onu alacağını bekliyordu ve bu yüzden boşuna çaba sarf etmek istemiyordu. Ziyaret günlerinde çok beklemesine rağmen bir türlü onu görmeye gelmeyen ailesi tarafından uğratıldığı hayal kırıklığı ve merkezde uymadığı kurallar sonucu, Matmazel Rakoff ailesine Ludovic merkeze alışana kadar onu görmeye gelmemelerini belirten bir mektup yazmıştı. Bunun üzerine ailesini görebilmek adına tam anlamıyla örnek bir çocuk olmaya çalışan Ludo, çok fazla çalışmış ve tüm merkezin göz bebeği haline gelmişti. Fakat Matmazel Rakoff'un annesi ile ilgili ileri geri konuşmaları üzerine, onun yalnızlığına gem vuran bir tartışmaya girince, işler Ludo için değişmeye başladı.

Merkezde, kadın ve erkekler arasında duygusal veya fiziksel bir yakınlık olması kurallarca engellenmişti. Fakat Lise ile Ludovic arasındaki çekim, birbirlerine karşı hisleri herkes tarafından fark edilmekteydi. Zamanla, Lise'in de planları ile Ludovic gitgide yakınlaştılar ve buluşmaya başladılar. Ancak, merkezde kalan bir başka hasta tarafından buluşma noktaları keşfedilerek, Matmazel Rakoff'a ispiyonlandı. Ludovic, bir gece mahzende Lise ile buluşmak için niyetlenmişken, kendisini Matmazel Rakoff karşıladı. Ve yaptıklarının cezasını çekmeleri gerektiğini, Ludovic'in bu merkeze ait olmadığını, o yüzden en kısa sürede tımarhaneye gönderileceğini söyleyen ve öfke kusan Matmazel Rakoff, Ludovic'e annesi ve ailesini bir daha göremeyeceği korkusunu yaşattı. Gecenin ilerleyen saatlerinde, öfkesini kontrol edemeyen Ludo, merkezde bir yangın çıkarttı ve oradan kaçarak uzaklaştı.

Ormanın içinden, bilmediği yollardan geçerken, jandarmanın onu aramaya geleceğini ve yakaladıkları gibi tımarhaneye kapatacaklarını düşünerek korkan Ludovic, bir

kasabanın yakınlarındaki sahil kenarında bulunduğu, karaya oturmuş bir gemi enkazına sığındı. Ara ara kasabaya inen Ludo, enkazı evi gibi kabul etmiş ve bunun bir hazine olduğunu düşünmeye başlamıştı. Belki de annesinin onu böyle görse sevebileceğini, gurur duyacağını düşünmekteydi. Aylarca bu enkaz içerisinde yaşayan Ludovic, bir gün sahil boyunca yürürken aslında kendi kasabasının yakınlarında olduğunu keşfetti. Doğruca Buissonnets'in yolunu tutan Ludo, annesinin evde bir başka erkekle olduğunu ve keyfinin yerinde olduğunu görür. Micho'nun nerede olduğunu anlamamıştır ve annesini davet etmek için ona bir mektup yazar. Ona ölmediğini, Le Forge adında bir köyün yakınlarında bir gemisi olduğunu ve eğer onu ziyarete gelirse, birlikte eve dönmekten memnun olacağını yazar.

Mektubun üzerine, önce Micho çıkagelir gemiye. Ludovic'i gördüğüne çok sevinmişti, öldüğünü düşünüyorlardı uzun zamandır. Nicole ile ayrıldıklarını, hamileliğinin bile yalan olduğunu, yangın sonrasında açılan davada Ludovic için çok fazla emek harcadığını, evi Nicole'e bıraktığını ve bir daha geri dönmeyeceğini anlattı. Daha sonra da ayrıldı.

Mektup sayesinde adresi öğrenilen Ludovic'i yakalayıp akıl hastanesine götürmek için, belediye başkanı, jandarma, Matmazel Rakoff ve Nicole iş birliği yapmaktaydılar. Onu korkup kaçırtmadan gemiden çıkartabilmek adına, Nicole gemiye gitti. Annesinin onu almaya geldiğini düşünen Ludo'nun her zaman hayallerinde canlandırdığı bu sahne onu çok heyecanlandırmıştı. Gemiye çıkan Nicole, Ludovic'i almaya geldiğini, artık her şeyin yoluna gireceğini söylüyordu. Bir yandan da Ludo'nun hayatını nasıl mahvettiğini anlatan Nicole, onu ikna edebilmek adına elini alıp kendi yanağına koydu. Ludovic'e artık her şeyi geride bırakmayı ve ona "anne" demesini istedi. Hayatı boyunca bir kez bile "anne" dememiş olan Ludovic, defalarca "Anne!" diyerek haykırırken bir yandan da Nicole'ün yüzünde dolaşan eli ile onun yüzünü eziyordu. Endişe, heyecan, öfke gibi birçok duygunun aynı anda var olduğu bu anın devamında annesinin boğazını sevinçle sıkmaya başladı. Bu sahne, çocukluğundan beri gözünün önünden gitmeyen ve ne olduğunu anlayamadığı portrenin aynısıydı ve sonunda gerçekleşmişti. Kendisini almaya geleceklerinden ve annesinden bir kez daha ayrılacağından endişe ederek aceleyle, Nicole'ün cansız bedeniyle birlikte denize indi. Annesinin bedenini bırakmadan, onu sürekli öpüp koklayarak ve "Korkuyorum" diyerek kendisini azgın dalgalara bıraktı. Artık yaşam onları birbirinden ayıramayacaktı.

Romandaki Baba Kavramının Psikanalitik Açından İncelenmesi

Erken bebeklik döneminden sonra, üç yaşından itibaren bir tavan arasında yaşamaya başlayan Ludovic için bir baba figürü oluşturmak neredeyse imkânsız gözükmektedir. Ludovic bebeklik döneminde yanında olan annesi ile ihmalkâr bakımına rağmen bir bağ kurmuş ve onu tanımaktadır. Roman içerisinde ara ara Madam Blanchard'ın kızına ettiği hakaretler sonucu da Nicole'ün annesi olduğunu anlaması zor değildir. Fakat bir tecavüz sonrası dünyaya gelmiş bu çocuk için, hiçbir zaman görmediği ve bilmediği "baba" kavramını oluşturmak çok mümkün değildir. Romandaki baba karakteri, Ludovic'in merak ettiği ve kendi kimliğine ulaşmak için aradığı kayıp baba, kimliksiz biri olarak tanımlanmaktadır. Buradaki baba karakteri, ulaşılamayan, var olmayan, sadece biyolojik olan bir simgedir. Ludovic hiçbir zaman normal bir bebek gibi ilk çevresi anne ve babasından oluşan ve onları taklit ederek öğrenen bir bebek olamamıştır. Bu noktada, kendi cinsiyetiyle uyumlu olabilecek cinsiyetteki ebeveynini taklit ederek öğrenme şansını hiç yakalayamamıştır. Bu sebeple, uygun model ile özdeşleşemediği için sağlıklı bir gelişim süreci yaşayamamış olan Ludovic'in, diğer insanlardan farklı algılanmasına sebep olan bir geri kalmışlığa sahip olması normaldir.

Psikanaliz'e göre baba kavramına dair yöneldiği ilk nokta ödip karmaşasıdır. Freud, çocuğun bu duyguları 3 -5 yaşları arasında en yoğun şekilde yaşadığını belirtmektedir. Romanda Ludovic'in üç yaşında tavan arasında yaşamaya başladığına işaret edilmektedir. Ludovic'in bir baba figürünün olmaması ve o kişiyle özdeşim kuramamasından dolayı; annenin hayatındaki baba yerini alma ya da babayı ortadan kaldırma gibi bir isteği hiç olmamıştır. İğdiş edilme korkusu yaşamamış olan bu çocuk, bu dönemde herhangi bir öfke veya şiddet de yaşamamıştır. Tüm bu sebeplerden dolayı da annesine karşı hissettikleri, gizil döneme girmesine rağmen Ludovic ile birlikte kalmaya devam etmiştir. Yani çözmesi gereken bir ödip karmaşası yaşamayan çocuk, ödipal dönemin başındaki duyguları ile yaşamaya devam etmiş ve annesine yönelik bu duyguları bastırmak zorunda kalmamıştır. Limentani'nin (1989) vajina adam fenomenine göre, hiçbir zaman kastrasyon kaygısı yaşamamış ve engel teşkil eden bir babası olmayan Ludovic de, bebekken yaşadığı ilkel yaşam kaygısıyla baş etmek için annesi ile özdeşim kurmuştur.

Daha önce bahsedilmiş olan Bion'a (akt. Okray, 2015) tekrar değinirsek, içsel bir oedipal çiftin olmamasının, çocuğun deneyimleyerek öğrenme ve düşünme kapasitesini bozduğuna ve buna bağlı olarak gerçeklikle uyum sağlayamadığı için psikotik sorunlar yaşadığına işaret ettiğini hatırlayabiliriz. Ödipal dönemde, bir babanın var olmamasından dolayı anne ve baba arasında bir ilişki olmaması, Ludovic'in bu ilişkiyi anlama ve gerçeklikle uyum sağlamasını da engellemiştir. Bion, çocuğun gerçekle baş edemediği durumlarda hasetlik, açgözlülük ve sadizm gibi ebeveynlerine yönelik yıkıcı duygular geliştirdiğini de belirtmiştir. Ludovic'in hiç var olmayan bu gerçeklikle baş etmesi gibi bir durum söz konusu olmadığı için, romanda belirtilen ve sadizme işaret eden örnekler dikkat çekmektedir. Özellikle, annesiyle bir kavuşma anı yaşadığında heyecanından dolayı Nicole'e karşı koyamayacağı bir güçle saldırmaması, onu hırpalaması ve daha sonra da boğarak öldürmesi bu psikotik sorunun kaynağına dayanmaktadır.

Ludovic yedi yaşındayken, Nicole ile Micho evlenmiştir. Yedi yaşındayken ilk defa birisi Ludo'ya "onun babası" olduğunu söylemişti. Fakat roman içerisinde, Ludovic Micho'yu sevse bile, onu tam anlamıyla babası olarak kabul etmiş olduğuna dair bir bilgi geçmemektedir. Ara ara Micho'nun babası olduğunu Nicole'e belirtse de, genel kabulü bu yönde değildir. Bu da, Ödip karmaşasını yaşadığı dönemde bir baba figürü olmayan Ludovic'in, sonradan edindiği baba figürünü içselleştiremediğini göstermektedir. Çünkü Ludovic, annesi ile özdeşleşmiş ve onu engelleyen bir babanın olmadığı fikrinin farkındadır. Her ne kadar yakınlık göstermese de, annesi biriciktir ve Ludovic'e aittir. Ödipal dönemde çözümleme yaşayamayan bu genç adam, erken erişkinlik döneminde de o döneme ait özellikler gösteren bir fiksasyon yaşamaktadır.

Bir diğer nokta ise, psikanalitik yaklaşıma göre, babanın var olmadığı durumlarda dahi çocuğun her zaman içsel bir baba resmine veya tasarımına sahip olduğu görüşüdür. Yapılan çalışmalar, başkalarından dinlenerek veya annenin babası ile olan ilişkisi sayesinde, çocukların içsel bir baba figürüne sahip olduğunu göstermiştir. Bu görüşle paralel olarak, Ludovic'in hiç tanımadığı, annesinden ya da bir başkasından dinlemediği halde, ya da büyükbabası ile herhangi bir iletişimi olmamasına rağmen, yine de var olan baba tasviri aşığında alıntılanmıştır:

"Tatav gittiğinde, Ludo parkelerin üzerinde uzanıyordu. Karanlıkta gözlerini açmış, bakışları ufuktaki babasına dikiliydi. Arkadan bir adam görüyordu, beyaz kumaştan pantolon giyinmiş iri kıyım bir adamdı bu. Onu tek başına kararsız adımlarla yolda yürürken görüyordu, peşinden ayrılmayan gölgesiyle asla uzaklaşmadan sonsuza kadar yürüdüğünü görüyordu. Hava güzeldi, ortalık reçine kokuyordu, adamın,

güneşin aydınlattığı ensesini görüyordu, kollarının kıpırdandığını görüyordu. Ve kuşkusuz yüzünü görmek için arkasından şöyle ufak yollu seslenmek yetecekti, ne var ki Ludo adını bilmiyordu. Birden bu adam küçülüyor, küçülüyor uykunun yutuverdiği küçücük bir noktaya dönüşüyordu.”

Sonuç

Ludovic'in annesini her zaman gördüğü ve anlamlandıramadığı hayallerindeki gibi yüzünü kapatarak öldürmesi, ödipal dönemde baba yokluğundan kaynaklı hem sevgi hem de düşmanca duyguları annesine yöneltmiş olmasından kaynaklıdır. Babaya karşı geliştirdiği düşüncelerden vazgeçme süreçlerini deneyimleyemeyen Ludovic, bu duyguların kurbanı olarak annesini öldürmüştür. Aslında ödipal dönemin özelliklerini erişkinlik döneminde yaşayan Ludovic, annesini öldürdükten sonra bir daha ayrılmamak üzere kendisini de onunla birlikte öldürmüştür. Hiçbir zaman babasını tanımamış, onun kim olduğunu bile hiç bilmeyen Ludovic, annesine karşı da normal bir gelişim gösterememiştir. Ödip karmaşasının pregenital dönemde anne merkezli olduğunu gösteren bu vakada, baba kavramının olmadığı zamanlarda çocuk gelişiminin ne tür sonuçlar oluşturabileceğine dikkat çekilmiştir.

Kaynakça

- Abelin, E. (1975). Some further observations and comments on the earliest role of the father. *International Journal of Psychoanalysis*, 56, 293-302.
- Arkonaç, S.A. (2014). *Psikolojide söz ve anlam analizi: Niteliksel duruş*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Atman, Ü. C. (2003). Kadına yönelik şiddet: Cinsel taciz/İrza geçme. *TTB Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 12(9), 333-335.
- Çelik, H. & Ekşi, H. (2008). Söylem analizi. *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 27, 99-117.
- Davids, M. (2002). Fathers in the internal world. In J. Trowell & A. Etchegoyen (Eds.), *The importance of fathers* (p. 67-92). New York: Brunner-Routledge.
- Demir Güneş, C. (2013). Michel Foucault'da söylem ve iktidar. *Kaygı Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Dergisi*, 21, 55-69.
- Erler, S. (2008). *Kadın eşe karşı yapılan cinsel saldırı suçu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Freud, A., & Burlingham, D. (1944). *Infants without families*. New York: International Universities Press.
- Freud, S. (2016). *Cinsellik üzerine üç deneme: Bekaret tabusu/Kadın cinselliği/Fetişizm ve diğer konular*. İstanbul: Öteki Yayınevi.
- Foucault, M. (1969). *The archaeology of knowledge*. London: Routledge.
- Foucault, M. (1972). *The archaeology of knowledge and the discourse on language*. New York: Pantheon Books.
- Karaduman, S. (2017). Eleştirel söylem çözümlemesinin eleştirel haber araştırmalarına katkısı ve sunduğu perspektif. *Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 31-46.
- Kuzucu, Y. (2011). Değişen babalık rolü ve çocuk gelişimine etkisi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(35), 79-91.
- Limentani, A. (1989). The limits of heterosexuality: The vagina-man. In A. Limentani (Ed.), *Between Freud and Klein* (p. 191-203). London: Free Association Books.
- Mitchell, J. (1998). Sexuality, psychoanalysis and social change. In S. Grosz (Ed.), *The Institute of Psychoanalysis News and Events*. London: The Institute of Psychoanalysis.

- Okray, Z. (2015). Erkek çocuktan babaya dönüşüm: Babalık. *Turkish International Journal of Special Education and Guidance & Counseling*, 4(1), 9-15.
- Parker, I. (2002). Discourse analysis. In. *Qualitative Methods in Psychology: A Research Guide* (p. 92-108). Buckingham: Open University Press.
- Queffelec, Y. (1993). *Barbar düğünler*. İletişim Yayınları, (1.Baskı), (Çev. Mustafa Balel). İstanbul.
- Salman, E. (2009). *Eşe karşı cinsel saldırı suçu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi.
- Sözen, E. (1999). *Söylem: Belirsizlik, mücadele, bilgi, güç ve refleksivite*. İstanbul: Paradigma Yayınları.
- Türk Ceza Kanunu (2004). *T.C. Resmi Gazete*, 25611, 26 Eylül 2004.
- Türk Medeni Kanunu (2001). *T.C. Resmi Gazete*, 24607, 22 Kasım 2001.
- Uğurlu, S.B. (2008). *Yusuf Atılğan'da baba imgesi: Psikanalitik bir yaklaşım*. 38. ICANAS (Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi), Ankara.
- Van Dijk, T. (2003). Critical discourse analysis. In *the Handbook of Discourse Analysis* (p. 352-372). Oxford: Blakwell Publishing.